

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “ปุณฺณกฺลยาณก — ปุณฺณที่ติงาม”

ปุณฺณกฺลยาณก อ่านตามภาษาบาลีว่า ปุ - ฤต - ชะ - นะ - กัน - ละ - ยา - นะ - กะ มาจากคำว่า ปุณฺณชน (ชนผู้หนาแน่นไปด้วยกิเลส, ปุณฺณ) กับคำว่า กฺลยาณก (ผู้ติงาม) รวมกันเป็น ปุณฺณชนกฺลยาณก แปลว่า ปุณฺณชนผู้ติงาม

ข้อความในสัทธรรมปาสนีนี้ อรรถกถา ขุททกนิกาย ปฏิสัมภิทามรรค แสดงความเป็นจริงของคำ
ว่า ปุณฺณชนกฺลยาณก (ปุณฺณชนผู้ติงาม) ดังนี้

ชื่อว่า ปุณฺณ เพราะเป็นผู้ยังตัดกิเลสไม่ได้ และชื่อว่า กฺลยาณชน เพราะเป็นผู้ประกอบด้วย
ข้อปฏิบัติมีศีลเป็นต้น เพราะเหตุนี้ จึงชื่อว่า กฺลยาณปุณฺณ กฺลยาณปุณฺณนั้นแล ชื่อว่า
ปุณฺณชนกฺลยาณโก

.....

แต่ละคนที่เกิดมานั้น มีความเสมอกันโดยความที่มีนามธรรม และรูปธรรม กล่าวคือ มีจิต (สภาพธรรม
ที่เป็นใหญ่เป็นประธานในการรู้แจ้งอารมณ์) เจตสิก (สภาพธรรมที่เกิดร่วมกับจิต) และรูป (สภาพธรรมที่
ไม่ใช่สภาพรู้) เกิดขึ้นเป็นไป แต่ที่แตกต่างกันคือ การสะสมและการได้รับผลของกรรม แต่ละคนเป็นแต่ละ
หนึ่ง ไม่เหมือนกันเลย เช่น คนที่มีความประพฤติที่ไม่ดี เป็นคนชั่ว ขาดความละอาย ขาดความเกรงกลัวต่อ
บาป ขาดเมตตาความเป็นมิตรเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันนั้น มีทุกยุคทุกสมัย ไม่ใช่เฉพาะในสมัยนี้เท่านั้น เมื่อกล่าว
โดยสภาพธรรมแล้ว ก็เป็นแต่ธรรม คือ อกุศลธรรมเกิดขึ้นเป็นไปเท่านั้น ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน คน
ที่เป็นคนดี มีความประพฤติที่ดีงาม คิดดี ทำดี และพูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ก็มีทุกยุคทุกสมัยเช่นเดียวกัน
เมื่อว่าโดยสภาพธรรมแล้ว ก็ได้แก่ ธรรมฝ่ายดี คืออกุศลธรรมเกิดขึ้นเป็นไป ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคล ไม่มีตัวตน

โดยปกติของความเป็นปุณฺณชนแล้ว เป็นผู้หนาแน่นไปด้วยกิเลส ย่อมมีอกุศลเกิดขึ้นเป็นไปมาก เพราะ
เหตุว่าปุณฺณ คือผู้ที่ไม่ใช่พระอริยบุคคล ยังเต็มไปด้วยกิเลส เป็นผู้มีกิเลสที่ยังไม่ได้ดับเลย เมื่อได้เหตุปัจจัย
อกุศลก็เกิดขึ้นทำกิจหน้าที่ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคลตัวตนเลย ใครก็ตามที่มีความประพฤติที่ไม่ดี แท้ที่จริง
แล้วก็เป็นเพราะธรรมฝ่ายไม่ดีต่างหาก ที่เกิดขึ้นเป็นไป เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ควรที่จะได้พิจารณาว่าจะเป็น
ปุณฺณชนผู้ไม่ได้สะสมกุศล ไม่ได้สะสมปัญญาจากการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ไม่มีคุณความดีอะไรเลย
เป็นปุณฺณชนผู้มีคบอด หรือว่าจะเป็นปุณฺณชนที่ติงาม ผู้มีความจริงใจที่จะเจริญกุศลประการต่างๆ พร้อมทั้งฟัง
พระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน เพื่อขัดเกลาละคลายกิเลสของตนเองต่อไป
ทั้งหมดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การสะสมของแต่ละบุคคลจริงๆ เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชา
ของใครทั้งสิ้น

ถ้าเป็นผู้ที่ได้สะสมเหตุที่ดีมา เห็นประโยชน์ของการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวัน ย่อมมีทางที่จะทำให้จากที่เคยเป็นผู้มีโทษมาก กล่าวคือ กาย วาจา ใจ เป็นไปกับด้วยอกุศลเสียเป็นส่วนใหญ่ ก็จะค่อยๆ น้อมไปในทางที่เป็นกุศलयิ่งขึ้น มีความละอาย มีความเกรงกลัวต่ออกุศลธรรมมากยิ่งขึ้น เห็นประโยชน์ของกุศลธรรมมากยิ่งขึ้น ขัดเกลากิเลสมากขึ้น คล้อยตามความเข้าใจที่ค่อย ๆ เจริญขึ้นได้ เพราะเหตุว่า ปุุณชนที่ได้ฟังพระธรรมแล้วเข้าใจ ปุุณชนที่ติงาม เป็นคนที่ติงามกว่าคนที่ไม่ได้ฟังพระธรรม เพราะมีความเข้าใจถูกต้องมีความเห็นถูกต้องสามารถที่จะรู้หนทางที่จะเป็นอยู่ในโลกนี้ด้วยความเป็นคนดี ไม่กระทำการทุจริตกรรม สามารถที่จะเข้าใจความจริงได้จนกระทั่งสามารถที่จะขัดเกลากิเลสยิ่งขึ้น มีปัญญาเป็นเครื่องนำทางชีวิตที่ดี เกื้อกูลให้ถือเอาเฉพาะสิ่งที่ควร แล้วละทิ้งสิ่งที่ไม่ควร และจากการเป็นปุุณชนที่ติงาม ที่ไม่ประมาทในการศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญาสะสมความดีประการต่างๆ เมื่อปัญญาเจริญขึ้นก็สามารถรู้แจ้งอริยสัจธรรมดับกิเลสตามลำดับขั้น ถึงความเป็นพระอริยบุคคล ข้ามพ้นความเป็นปุุณชนได้อย่างสิ้นเชิง กิเลสที่ดับได้แล้ว ก็จะไม่เกิดขึ้นอีกเลยในสังสารวัฏฏ์ แต่ก็เป็นเรื่องที่ไกลเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นแล้วสิ่งที่ประเสริฐที่สุดในชีวิต ไม่ใช่ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ใดๆ ทั้งสิ้น แต่เป็นความเข้าใจถูกต้องความเห็นถูกต้องที่อาศัยพระธรรมแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพราะเหตุว่า กิเลสที่ได้สะสมมาอย่างมากในสังสารวัฏฏ์ซึ่งประมาณไม่ได้ จะสามารถค่อยๆ ลดละคลายลงไปทีละเล็กทีละน้อยจนกว่าจะถึงกาลเวลาที่ปัญญาคมกล้าก็สามารถรู้แจ้งอริยสัจธรรมดับกิเลสตามลำดับขั้นได้อย่างแท้จริง

บุคคลผู้ที่สนใจในการฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม ย่อมเป็นผู้เห็นประโยชน์ของปัญญา เพราะปัญญาเท่านั้นที่จะสามารถดับกิเลสได้ แต่ถ้าไม่มีปัญญาเลย เรื่องของการหมดกิเลส ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ดังนั้นสิ่งที่ขาดไม่ได้เลย ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญ คือ การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม สะสมปัญญา ความเข้าใจถูกต้องเห็นถูกต้องไปตามลำดับ เห็นประโยชน์ของสิ่งที่มีค่าที่สุดในสังสารวัฏฏ์ เพราะปัญญานี้เอง ที่จะเป็นเหตุทำให้จากที่เป็นปุุณชนผู้หนาแน่นไปด้วยกิเลสประการต่าง ๆ มากมาย สามารถดำเนินไปถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรมเป็นพระอริยบุคคลดับกิเลสได้ตามลำดับ ข้ามพ้นจากความเป็นปุุณชนได้ในที่สุด ซึ่งจะต้องอาศัยกาลเวลาที่ยาวนานอย่างยิ่งในการอบรมเจริญปัญญา

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗